

***KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB OBCE ČACHTICE
NA ROKY 2018 - 2023***

OBSAH

ÚVOD	3
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	4
1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov	4
1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu.....	9
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	11
2.1 Analýza súčasnej situácie obce vo vzťahu k sociálnej a demografickej oblasti	11
2.1.1 Demografia obce	11
2.1.2 Školstvo.....	15
2.1.3 Zdravotníctvo	16
2.1.4 Služby v obci.....	16
2.2 Stav poskytovaných služieb v obci	23
2.3 Požiadavky prijímateľov sociálnych služieb.....	26
2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti	26
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	30
Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb	30
3.1 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb.....	30
3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb	33
3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb	33
ZÁVER	35
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	36

ÚVOD

Sociálne služby sú primárne ciele na podporu začleňovania ľudí do spoločnosti, zaistenie sociálnej súdržnosti a rozvinutie ich potenciálu v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti obyvateľov. Pre slovenskú ekonomiku sú v súčasnosti charakteristické najmä nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v domácom a komunitnom prostredí, potreba zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb, ako aj rozvoj ich kvality. Keďže zodpovednosť za túto oblasť je decentralizovaná, dostáva samospráva významné úlohy pri zabezpečovaní tejto oblasti.

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín nie je vyhovujúca, v dôsledku čoho sa obec Čachtice zamerala na spracovanie strategického rozvojového dokumentu podľa Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, ktorý by určil smerovanie obce v tejto oblasti a zabezpečil dobre fungujúcu sociálnu sieť na území obce, z ktorej by profitovala nielen obec samotná, ale aj širšie okolie obce, regiónu.

Obec Čachtice vníma spracovaný komunitný plán ako určitú pomôcku alebo návod, vďaka čomu môže realizovať a plánovať potreby svojich občanov a zabezpečiť kvalitné poskytovanie sociálnych služieb.

Obec Čachtice si kladie zabezpečenie dôstojného života pre všetkých obyvateľov obce ako jeden z primárnych cieľov, s čím jej pomáha aj komunitné plánovanie. Obec v dôsledku toho pristúpila k vypracovaniu Komunitného plánu sociálnych služieb obce, ktorý preskúma potreby a požiadavky obyvateľov obce v tejto oblasti, zanalyzuje stav poskytovaných služieb v obci, prítomnosť znevýhodnených skupín a na základe toho stanoví ciele a priority, následne úlohy a opatrenia, s cieľom rozvoja sociálnych služieb na území obce, ktoré sa budú realizovať v nasledujúcom období.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálne služby zahŕňajú rôzne činnosti, ktoré sú cieleňé na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorí si sami nevedia zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov za účelom, aby boli schopní viesť samostatný život a zachovali si určitý životný štandard. Sociálne služby sa zároveň usilujú o zníženie sociálnych problémov v spoločnosti ako dôsledku nerovností v príjmoch a postavení. Za najviac ohrozené skupiny obyvateľstva, ktoré využívajú sociálne služby sa radia najmä staršie osoby, rodiny s deťmi, osoby s telesným postihnutím, ako aj osoby, ktoré sa ocitli z rôznych príčin na okraji spoločnosti.

Vývoj a spôsoby poskytovania a financovania sociálnych služieb závisia od demografického, ekonomického a sociálneho vývoja daného územia, ako aj od najnovších trendov v sociálnej oblasti.

Sociálna služba je definovaná ako odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím **zákona NR SR č.**

448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

- 1) sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
- 2) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúlad'ovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
- 3) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
- 4) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- 5) podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, pracovňa, stredisko osobnej hygieny).

Poskytovateľ sociálnej služby je povinný:

- prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby,
- aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností,
- poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni,
- spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénnou formou, ambulantnou formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

Obec je povinná vytvárať podmienky na podporu:

- a) komunitného rozvoja,
- b) komunitnej práce - odporu aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov,
- c) komunitnej rehabilitácie - koordináciu činností subjektov obce (rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti) vedúcich k obnove a rozvoju fyzických, mentálnych, pracovných schopností v nepriaznivej situácii a k podpore v začlenení sa do spoločnosti. Na tento účel slúžia komunitné centrá.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami. Obec má podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len podľa zákona) podľa § 80 povinnosť vypracovať a schváliť **komunitný plán sociálnych služieb** vo svojom územnom obvode, na základe ktorého vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode. Má vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja, aby predchádzala vzniku alebo rozširovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešila prípadné miestne sociálne

problémy.

Obcou vypracovaný a schválený komunitný plán je nielen zákonom stanovená povinnosť, ale pomôže obci spoznať jej sociálnu situáciu, a tým lepšie zaviesť adekvátne sociálne služby. Je to záväzný dokument, nie však nemenný. Jeho cieľom je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť, spolupatričnosť všetkých obyvateľov obce a zapájanie čo najširšieho spektra občanov do verejného života,
- plánovať sociálne smerovanie a uplatňovať sociálne služby tak, aby plnilo potreby všetkých sociálnych skupín v ich prirodzenom sociálnom prostredí,
- skvalitňovať už existujúce sociálne služby,
- predchádzať sociálnej izolácii či diskriminácii jednotlivcov, určitých sociálnych skupín,
- opätovne začleňovať do komunity tých, ktorí z nej boli vylúčení alebo sú sociálne ohrození (alebo predstavujú pre obyvateľov hrozbu, vyvolávajú strach, neistotu).

Zákon o sociálnych službách stanovuje pôsobnosť obce a stanovuje jej nasledujúce **kompetencie a úlohy vo vzťahu ku komunitnému plánu:**

OBEC:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o:
 - 1) odkázanosti na sociálnu službu
 - v zariadení pre seniorov,
 - v zariadení opatrovateľskej služby,
 - v dennom stacionári,
 - v odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 - v odkázanosti na prepravnú službu,
 - a ďalšie,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:

- 1) sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre,
 - 2) sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 - 3) opatrovateľskej služby,
 - 4) prepravnej služby,
 - 5) odľahčovacej služby.
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa §12,
- h) uzatvára zmluvu:
- 1) o poskytovaní sociálnej služby,
 - 2) o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
 - 3) o uhradení ekonomicky oprávnených nákladov podľa § 71 ods. 6 s inou obcou alebo iným poskytovateľom sociálnej služby, ktorého zriadila iná obec, alebo vyšší územný celok a ďalšie.

Na úrovni obce Čachtice je problematika sociálnych služieb legislatívne upravená formou všeobecne záväzného nariadenia. Konkrétne sa jedná o tieto VZN:

- *VZN č. 3/2011 o poskytovaní prepravnej služby, sume úhrady a spôsobe určenia úhrady a platenia úhrady za prepravnú službu,*
- *VZN č. 3/2012 o poskytovaní sociálnych služieb a spôsobe určenia a výške úhrady za sociálne služby na území obce,*
- *VZN č. 3/2015 o podmienkach poskytovania dotácií z prostriedkov obce Čachtice,*
- *VZN č. 6/2012 o určení výšky finančných prostriedkov na žiaka ZUŠ, dieťa MŠ, školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Čachtice a dieťa neštátnej MŠ,*
- *VZN č. 5/2016 o výške mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosť škôl a školských zariadení.*

Sociálna oblasť je však čiastočne začlenená aj do ďalších VZN obce, ktoré sa týkajú napríklad vyberaní daní, poplatkov za komunálne odpady, poskytovaní služieb na trhovách miestach na území obce a pod.

1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu

Pri spracovaní komunitného plánu je nutné rešpektovať a zohľadňovať viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných a európskych strategických dokumentoch. Konkrétne sa jedná o nasledujúce dokumenty:

a) miestne dokumenty

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čachtice z roku 2008,
- Územný plán obce Čachtice,
- Všeobecne záväzné nariadenia obce,

b) regionálne dokumenty

- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2015-2020,

c) národné dokumenty

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb,
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2014-2020,
- Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči mládeži v Slovenskej republike.

MPSVR SR v júni 2009 vydalo **Národné priority rozvoja sociálnych služieb** ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálne technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho

spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť).

Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Analýza súčasnej situácie obce vo vzťahu k sociálnej a demografickej oblasti

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Obec Čachtice sa v rámci spracovania rozvojových a strategických dokumentov snaží práve o dosiahnutie tohto cieľa.

Obec Čachtice leží na mieste, kde sa stretáva považský výbežok Podunajskej nížiny s pohorím Malých Karpát (podcelok Čachtické Karpaty). Z hydrologickej stránky, územie obce patrí do povodia Váhu. Centrum obce leží na súradnici 48° 42' 44" severnej zemepisnej šírky (N) a 17° 47' 14" východnej zemepisnej dĺžky (E). Priemerná nadmorská výška obce je 203 m.n.m. a celková rozloha obce je 32,57 km².

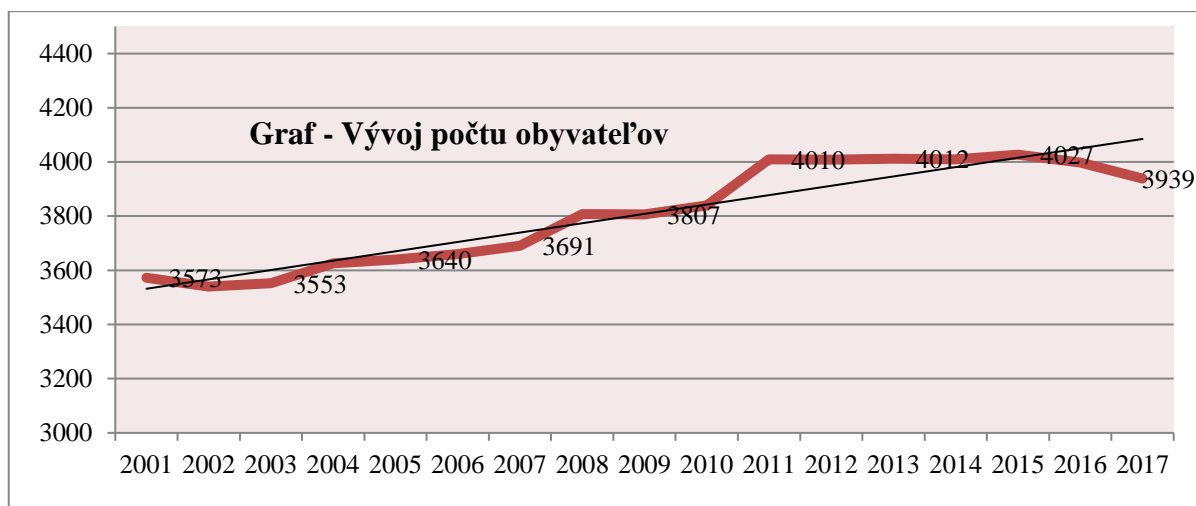

V rámci územného členenia Slovenskej republiky sa obec Čachtice zaraďuje do Trenčianskeho samosprávneho kraja, do okresu Nové Mesto nad Váhom. Obec leží 7 km od mesta Nové Mesto nad Váhom a približne 31 km od krajského mesta Trenčín. Obec Čachtice susedí na juhu s katastrálnym územím obce Častkovce a Pobedim, na východe s obcami Brunovce, Potvorice a Považany, na severe s územím mesta Nové Mesto nad Váhom a obcami Horné Bzince a Hrušové, na západe s katastrom obce Višňové a Hrachovište.

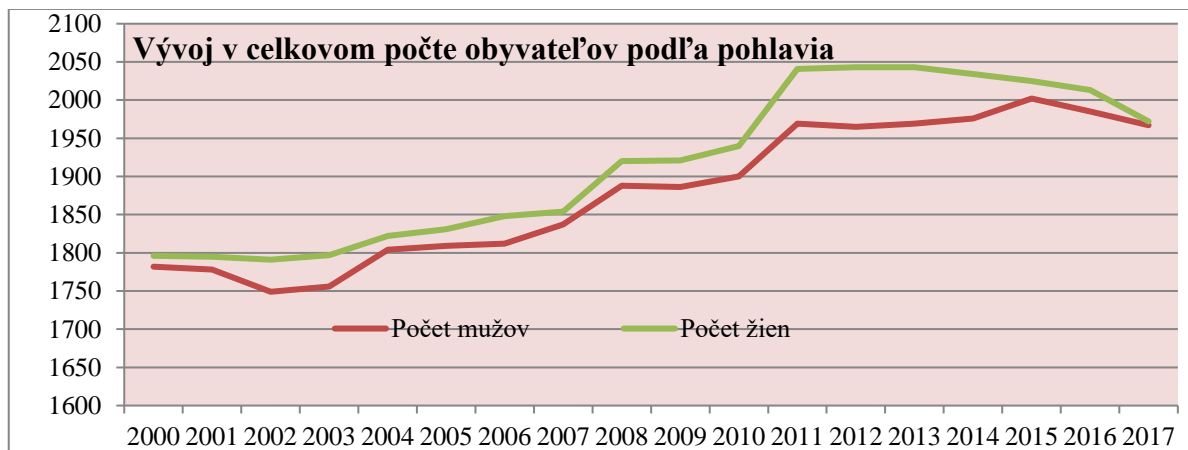
2.1.1 Demografia obce

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1248, kedy sa obec spomína ako Čekče, avšak osídlenie obce ešte z čias praveku dokazuje množstvo archeologických nálezov - od neolitu až po slovanské sídlisko z 8. až 9. storočia. V roku 1392 dostala obec výsady s trhovým a jarmočným právom a v roku 1494 ju kráľ Vladislav oslobodil od platenia mýta. Na konci 16. storočia bola obec spustošená počas tureckých vpádov. V 17. storočí tu už bola početnejšia obec habánov, ktorí vlastnili mlyn a rozvíjali hrnčiarske remeslo. Obyvatelia sa okrem toho venovali vinohradníctvu a poľnohospodárstvu. V Čachticiach sa taktiež snúbi dávnovejšia história smutne preslávená zločinmi Alžbety Bátoriovej, panej Čachtického hradu.

Aktuálny vývoj v demografickej oblasti je výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených alebo mechanických. V rozmedzí rokov 2000 - 2017 počet obyvateľov obce Čachtice postupne narastal. K 31.12.2000 obec evidovala 3578 obyvateľov, čo predstavuje jednu z najnižších hodnôt v celkovom počte v rámci celého sledovaného obdobia. Maximálny počet obyvateľov obec evidovala v roku 2011 a 2014, kedy bolo na trvalý pobyt prihlásených 4010 obyvateľov. K 31.12.2017 v obci žije 3939 občanov.

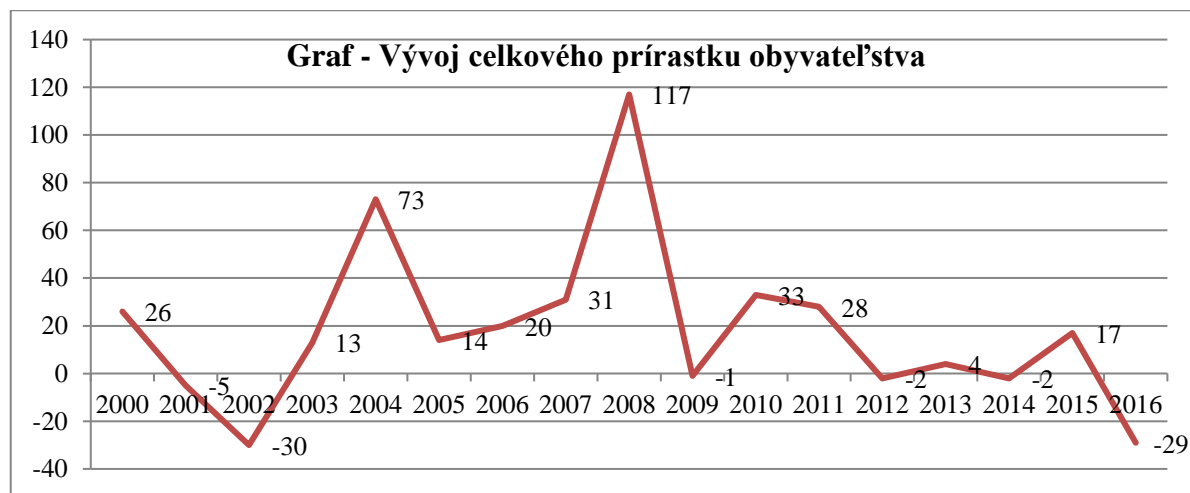

Z pohľadu rozdelenia obyvateľstva podľa pohlavia, je celkový počet žien v obci o niekoľko desiatok osôb vyšší ako počet mužov, v rámci celého sledovaného obdobia. Najvýraznejší rozdiel v celkovom počte jednotlivých pohlaví je dokumentovaný v roku 2012, kedy v obci žilo o 78 žien viac ako mužov. Najnižší rozdiel bol zaznamenaný v roku 2017, kedy ženy prevyšovali mužov o 5 osôb.

	2000	2003	2006	2009	2012	2015	2016	2017
Počet sobášov	24	15	17	12	16	26	22	20
Počet rozvodov	5	5	10	5	9	13	6	6
Počet narodených	40	32	45	41	55	47	46	27
Počet zomretých	39	39	51	47	46	37	53	48
Počet prísťahovaných	58	51	61	50	53	69	46	48
Počet vysťahovaných	33	31	35	44	64	62	68	86

Na základe vybraných ukazovateľ a vývoja demografickej situácii v obci možno konštatovať, že v obci je dokumentovaný dlhodobý postupný nárast v celkovom počte obyvateľstva, čo je jednak spôsobené vyšším počtom narodených v porovnaní s počtom zomretých, jednak prevyšovaním počtu prísťahovaných do obce v porovnaní s počtom vysťahovaných z obce. V rámci celého sledovaného obdobia je celkový prírastok obyvateľstva kolísaný. I napriek tomu, že sa v obci vyskytujú roky, kedy je prírastok záporný, v celom sledovanom období do obce pribudlo o 248 obyvateľov viac ako z obce odbudlo v dôsledku smrti alebo odsťahovania z trvalého pobytu.

Štruktúra obyvateľstva

- Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011, v obci dominuje **slovenská národnosť**, ktorá tvorí viac ako **90% z celkovej populácie** v obci. K českej národnosti sa prihlásili 11 občania, k maďarskej národnosti 2 občania, k rusínskej národnosti 1 obyvateľ, k rómskej 31 obyvateľov, k ukrajinskej 3 obyvatelia a k moravskej národnosti 3 občania. 7 obyvateľov sa prihlásilo k iným národnostiam. Pri takmer 8% národnosť zistená nebola.
- Z hľadiska náboženského vyznania v obci dominuje **rímskokatolícke vierovyznanie**, ku ktorému sa hlási takmer 70% z celkovej populácie. Viac ako 4% obyvateľov sa hlási k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. 7 občania sa hlásia ku gréckokatolíckej cirkvi, 7 k pravoslávnej cirkvi, 9 k evanjelickej cirkvi metodistickej, 6 k náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia, 12 k apoštolskej cirkvi, 25 ku kresťanským zborom, 1 občan k bahájskemu spoločenstvu a 12 obyvateľov k iným náboženstvám. Pri takmer 11% obyvateľstva je vierovyznanie neznáme a viac ako 13% obyvateľstva je bez vyznania.
- V kontexte úrovne vzdelanosti populácie obce, ktorá sa stáva jedným z predpokladov významne vplývajúcim na celkovú schopnosť rozvoja územia, možno konštatovať, že pri obyvateľoch dominuje **stredoškolské vzdelanie obyvateľov - viac ako 40%**. Vysokoškolské vzdelanie dosiahlo 9% obyvateľstva. Základné vzdelanie bolo zistené pri 15% obyvateľstva. Bez vzdelania je v obci takmer 17% obyvateľstva. Pri 92 občanoch vzdelanie nebolo zistené.
- Z pohľadu ekonomickej aktivity obyvateľstva možno konštatovať, že v obci Čachtice dominuje skupina pracujúcich - viac ako 40%. Skupina dôchodcov tvorí takmer 21% z celkového počtu obyvateľstva, pričom skupina detí tvorí viac ako 17%.

Ekonomická aktivita	Počet obyvateľov
Pracujúci	1610
Pracujúci dôchodcovia	74
Osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	123
Nezamestnaní	218
Osoby v domácnosti	8
Študenti	225
Deti	691
Iné	26
Dôchodcovia	824
Nezistené	187

2.1.2 Školstvo

V obci Čachtice sa zo školských zariadení nachádza:

- a) **Materská škola Čachtice**, ktorá poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie pre deti do 6 rokov, príp. s odloženou školskou dochádzkou. Zariadenie sa nachádza v spoločnom areáli so ZŠ a ZUŠ. MŠ nemá právnu subjektivitu a jej zriaďovateľom je obec Čachtice. Súčasťou zariadenia je aj školská jedáleň. Vyučovanie je organizované v rámci 4 tried. V školskom roku 2017/2018 zariadenie navštevuje 90 detí z obce a blízkeho okolia.
- b) **Súkromná materská škola**, ktorá ponúka program predprimárneho vzdelávania pre deti v predškolskom veku z Čachtíc a okolia. Zariadenie vzniklo už v roku 1994, pričom v súčasnom období navštevuje MŠ 96 detí.
- c) **Základná škola Štvrtej sednice Tatrína** je školským zariadením s právnou subjektivitou, ktorej história siaha až do 14. storočia. Škola poskytuje vzdelávanie na 1. a 2. stupni, v rámci 9 ročníkov. V školskom roku 2017/2018 je vyučovanie organizované v rámci 17 tried. Súčasťou zariadenia je školský klub detí a tiež školská jedáleň. Školský klub detí a školská jedáleň sú zariadenia bez právnej subjektivity a hospodária s finančnými prostriedkami pridelenými obcou. V rámci krúžkov majú žiaci možnosť navštevovať rôzne športové krúžky, logopedický a dramatický krúžok, modernú gymnastiku, šikovné ruky, výtvarný krúžok, tvorivé dielne, študentský spolok. Škola zamestnáva 31 pedagogických zamestnancov, 8 prevádzkových pracovníkov a 5 pracovníkov v školskej jedálni.
- d) **Základná umelecká škola**, ktorá ponúka doplnkové vzdelanie v odboroch:
 - hudobný - dychové nástroje, klavír, keyboard, gitara, bicie, akordeón, spev a hudobná náuka,
 - výtvarný - kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti a modelovanie,
 - literárno- dramatický - dramatická výchova, slovesnosť, prednes a pohybová výchova.

ZUŠ poskytuje vzdelávanie pre deti i dospelých. Žiaci sa následne aktívne zapájajú do rôznych súťaží, do diania v obci, vystupujú na rôznych kultúrnych podujatiach, verejných a interných koncertoch, besiedkach a pod. ZUŠ ponúka tiež možnosti rôznych voľnočasových aktivít pre deti i rodičov.

2.1.3 Zdravotníctvo

Vzhľadom na veľkosť obce, poskytovanie zdravotníckych služieb priamo na území obce je limitované na prítomnosť zdravotného strediska, kde sa nachádza viacero ambulancií:

- gynekologická ambulancia,
- ambulancia praktického lekára pre dospelých (3 lekári),
- stomatologická ambulancia,
- ambulancia všeobecného lekára pre deti a dorast.

V rámci zdravotného strediska sú tiež k dispozícii služby zubného technika a služby lekárne. Obyvatelia za ostatnými zdravotníckymi službami cestujú najmä do okresného mesta, do Nového Mesta nad Váhom.

V obci sa tiež nachádza **Zariadenie opatrovateľskej služby**, ktoré je zriadené podľa §36 a §12 ods. 1 písm. c) bod 1 zákona č. 448/2008 Z. z., a ktoré poskytuje služby na určitý čas pre plnoleté fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby. Zariadenie bolo zriadené v roku 2002 a jeho kapacita je 16 lôžok, pričom využiteľnosť zariadenia je na úrovni 100%. Zriaďovateľom zariadenia je obec Čachtice, ktorá v zariadení zamestnáva 9 zamestnancov na trvalý pracovný pomer.

2.1.4 Služby v obci

V rámci verejnej vybavenosti obce sú pre obyvateľov k dispozícii tieto zariadenia:

1. KULTÚRA

- **miestne kultúrne stredisko**, ktoré slúži na návštevu kultúrno-spoločenských podujatí, ako sú vystúpenia profesionálnych a neprofesionálnych súborov, výchovné koncerty, obecné oslavy, rôzne besedy.

schôdze organizácií a strán na území obce, reklamné podujatia, predajné akcie,

voľby a referendá. Miestne kultúrne stredisko zároveň slúži aj na pravidelné stretnutia aktívnych spolkov v obci Čachtice.

- **obecná knižnica**, ktorá je súčasťou kultúrneho domu a je otvorená počas pracovných dní.
- **múzeum histórie Čachtíc**, ktoré sídli v renesančnom kaštieli je spravované Trenčianskym múzeom.
- **kultúrne pamiatky** - rímsko-katolícky kostol sv. Ladislava, kaplnka sv. Antona Padovského, kaštieľ Draškovičovcov, kaštieľ Orságovcov, klúria Drugetovcov, Kaštieľ Nádašdyovcov, barokový mariánsky stĺp, baroková socha sv. Floriána, socha sv. Jána Nepomuckého, socha lurskej Panny Márie,
- **Čachtický hrad**, ktorý vznikol ako pohraničná pevnosť, a ktorý sa preslávil najmä vďaka Alžbete Báthoryovej. Od roku 2012 sa na hrade vykonávali záchranné práce, avšak v súčasnosti je otvorený pre verejnosť.

2. ŠPORT

- **futbalový štadión**, ktorý je využívaný najmä OFK Čachtice a TJ SOKOL,
- **viacúčelové ihrisko**,
- **telocvičňa**,
- **fitness**, ktoré v budove MŠ a ZUŠ ponúka možnosti posilňovania a boxu,
- **strelnica KAMEŇOLOM** Čachtice, ktorí sa nachádza v starom lome medzi Novým Mestom nad Váhom a Čachticami.

3. SAMOSPRÁVA - v rámci Obecného úradu Čachtice sú pre obyvateľov k dispozícii:

- stavebný referát,
- referát odpadového hospodárstva,
- finančný referát,
- cestovný ruch a správa hradu,
- mzdový a personálny referát,
- matrika,
- bytový referát, správa cintorína, dane a poplatky.

Z pohľadu komerčnej vybavenosti sú pre obyvateľov k dispozícii viaceré maloobchodné

prevádzky - obchodné centrum COOP Jednota, predajňa s priemyselným tovarom, kvetinárstvo, predajňa suvenírov, lahôdky. V meste sú tiež k dispozícii služby kaderníctva, reštauračných zariadení, pizzerie, pošty, lekárne, farského úradu.

2.1.5 Spolková činnosť

V obci Čachtice je aktívnych niekoľko spolkov, organizácií a záujmových združení:

- a) **Jednota dôchodcov**, ktorá vznikla v roku 2000 a prezentuje kultúrnu, spoločenskú a osvetovú činnosť v meste. Dôchodcovia organizujú v spolupráci s ďalšími záujmovými združeniami v obci množstvo podujatí a chodia vystupovať na rôzne spoločensko-kultúrne akcie v obci.
- b) **OFK Čachtice**
- c) **TJ Sokol**
- d) **Dobrovoľný hasičský zbor**, ktorého história siaha až do roku 1884. Hasičská zbrojnica funguje od roku 1958. Zbor sa pravidelne zúčastňuje rôznych podujatí - ako protipožiarna asistenčná hliadka, ako súťažiaci alebo ako výpomoc. DHZ je nápomocný aj pri podujatiach organizovaných obcou alebo ako technická pomoc v obci pri dodávkach vody.
- e) **Miestny odbor Matice slovenskej**, ktorý je zameraný na zvýšenie povedomia a hrdosti Slovákov na svoju históriu, kultúru, dejiny a na snahu o zachovanie zvykov a tradícií.
- f) **Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov**, ktorá sa venuje najmä príprave obecnej slávnostnej akcie - Sprievodu vďaka k pomníku padlých bojovníkov v 1. a 2. svetovej vojne.
- g) **Poľovnícke združenie Čachtice**, ktoré sa zaoberá zveľaďovaním poľovného revíru, udržiavaním stavov zvery, prikrmovaním zvery a starostlivosťou o ňu. Združenie sa angažuje aj v kultúrno-spoločenskom dianí v obci, každoročne usporadúva poľovnícky ples a spolupracuje s predškolskými a školskými zariadeniami v obci.
- h) **Územný spolok červeného kríža**, ktorého cieľom je podpora darcovstva kvi.
- i) **Záhradkári – Hliník III. Čachtice**, ktorý sa venujú samozásobiteľskej činnosti,

pestovaniu ovocia a zeleniny a udržiavaniu zelene v predzáhradkách. Spolok organizuje výstavy ovocia, zájazdy na súvisiace podujatia - Flóra, Agrokomplex a pod.

- j) **Spolok čachtického ringu**, ktorý sa venuje ochrane a rozvoju prírodných a kultúrnych pamiatok v regióne obce, propagácii kultúrnych a historických pamiatok obce, vydavateľskej a publikačnej činnosti a organizovaniu kultúrnych a spoločenských podujatí.

2.1.6 Nezamestnanosť

Okres Nové Mesto nad Váhom, do ktorého patrí obec Čachtice, má v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja evidovanú nižšiu mieru nezamestnanosti ako je priemer kraja. K 31.12.2017 bola v okrese evidovaná miera nezamestnanosti na úrovni 2,75%, kým v rámci celého samosprávneho kraja dosiahla miera úroveň 3,53%. Z pohľadu ostatných okresov sa jedná o jednu z najnižších mier nezamestnanosti v rámci okresu. Celoslovenský priemer miery nezamestnanosti dosiahol 5,94%. Z pohľadu počtu nezamestnaných v obci Čachtice, najviac osôb, ktoré si aktívne prácu hľadali, evidovali v obci v roku 2000. Naopak, najmenej bolo zaznamenaných nezamestnaných občanov v roku 2017 - 70 osôb.

rok	Uchádzači o zamestnanie
2000	337
2003	286
2006	171
2009	237
2012	231
2014	171
2015	160
2016	122
2017	70

2.1.7 Znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale predovšetkým skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa skupín dotýkajú. Znevýhodnené skupiny sú definované spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, teda od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Úbytok populácie, jej starnutie a migrácia spôsobujú konštantný pokles celkového počtu obyvateľov komunity, čo sa odráža na problémovom rozvoji oblasti sociálnych služieb. Keďže starnutie obyvateľstva nie je možné zastaviť, je potrebné venovať zvýšenú pozornosť práve tejto oblasti a plánovať sociálne služby v kontexte tohto indikátora.

Obec Čachtice definovala na svojom území tieto sociálne znevýhodnené skupiny:

- a) starší občania - seniori,
- b) nezamestnaní a ľudia s nízkym vzdelaním,
- c) deti a mládež,
- d) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Pre znevýhodnené skupiny a sociálne odkázaných občanov je dôležité, či je služba poskytovaná bezplatne alebo je potrebné za službu platiť. Za väčšinu služieb je nutné platiť, avšak časť nákladov berie na seba obec. Obec Čachtice v rámci existujúcich kompetencií v oblasti sociálnej politiky zabezpečuje viaceré úlohy:

- ✓ príspevok pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia (ÚPSVaR),
- ✓ príspevok pre žiakov na školské potreby (ÚPSVaR),
- ✓ podpora spolkov a organizácií na území obce,
- ✓ pomoc v krízových situáciách,
- ✓ jednorazové dávky z rozpočtu obce,
- ✓ terénna opatrovateľská služba,
- ✓ prevádzka Zariadenia opatrovateľskej služby.

Starší občania

Starší občania sú pre potreby komunitného plánu dôležitou skupinou, ktorá si z demografického hľadiska vyžaduje najväčšiu pozornosť zo strany poskytovateľa sociálnej služby. Sociálne služby sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity. Pre túto skupinu sú typické tieto prejavy:

- predlžovanie individuálneho, ako aj priemerného veku,
- nárast chorobnosti a závislosti na sociálnej pomoci,
- zvýšené riziko straty partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny,
- pretrvávajúci potenciál jednotlivcov pre vlastný prospech, ako aj pre prospech komunity.

V rámci tejto skupiny je pozorovateľná trvalo a prirodzene vzostupná tendencia rastu v

porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity a tiež zvyšujúci sa vek dožitia, s čím sa spájajú vyššie požiadavky na zdravotnú a sociálnu starostlivosť o túto skupinu občanov. Starnutie populácie nie je však jav, ktorý je pozorovateľný len v demografii obce Čachtice, jedná sa o celoslovenský trend. Podľa posledného SODB /2011/ tvoria dôchodcovia takmer 21% z celkového počtu obyvateľov, pričom ich počty budú v kontexte súčasných vývojových trendov naďalej narastať. Je preto potrebné zamerať sa na úroveň služieb pre túto znevýhodnenú skupinu.

V obci je aktívna miestna organizácia - **Jednota dôchodcov**, ktorá umožňuje aktívne trávenie voľného času pre seniorov - uskutočňujú spoločné výlety, posedenia, schôdze, zúčastňujú sa rôznych podujatí, spolupracujú s cirkvou. Dôchodcovia na pravidelné stretnutia využívajú priestory Miestneho kultúrneho strediska. Členská základňa je tvorená približne 70 členmi, pričom klub vznikol v roku 2000. Jeho členovia sú aktívni i pri spolupráci s ďalšími záujmovými združeniami, s ktorými organizujú množstvo podujatí v obci a vystupujú tiež na týchto podujatiach. Stretnutia v rámci Jednoty dôchodcov podnecujú starších občanov k spolupatričnosti a súdržnosti, čo sa odráža na ich fyzickej a psychickej aktivite.

Obec Čachtice zabezpečuje v rámci tejto skupiny obyvateľov terénnu opatrovateľskú službu. Obec z rozpočtu poskytuje pre seniorov príspevky na opatrovateľky. V súčasnom období nie je na území obce služba využívaná, ale viacerí občania sú zapojení do národného projektu opatrovateľskej služby, kde nezisková organizácia Adores čerpá príspevky na poskytovanie opatrovateľskej služby. Adores n.o. predstavuje profesionálnu opatrovateľskú službu s cieľom podpory samostatného života seniorov v domácom prostredí prostredníctvom poskytovania spoločnosti, zabezpečenia stravy, pomoci pri hygiene a pomoci v domácnosti.

Z pohľadu ďalších služieb pre túto skupinu zabezpečuje obec tiež prevádzku Zariadenia opatrovateľskej služby, kde zamestnáva celkovo 9 zamestnancov na plný pracovný úväzok, či prepravnú službu osobným automobilom s infarktovým kreslom. Seniori tiež využívajú možnosť dovozu stravy - denného menu cez súkromných prevádzkovateľov reštauračných zariadení na území obce.

Nezamestnaní občania a osoby s nízkym vzdelaním

Občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie viac ako 12 mesiacov je chápaný

ako znevýhodnená osoba na trhu práce, čo je predovšetkým spôsobené hrozbou poklesu pracovných návykov u tejto osoby. Obec Čachtice v spolupráci s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom v súčasnom období zamestnáva v súčasnosti 8 osôb na plný pracovný úväzok.

Obec sa aktívne snaží o integráciu nezamestnaných občanov, príp. znevýhodnených skupín na trhu práce, prostredníctvom udržiavania pracovných návykov u týchto občanov, prostredníctvom poradenských aktivít, pomoci. Najmä dlhodobo nezamestnaní občania, navyknutí na pravidelný príjem sociálnych dávok, upadajú častokrát do pasivity a rezignácie. Tieto dávky v mnohých prípadoch vplyvajú na občanov skôr demotivačne, keďže poberatelia týchto dávok sa nesnažia zmeniť svoju sociálnu a životnú situáciu. Práca s zamestnanými občanmi má pozitívny dopad na samotnú obec. Jedná sa primárne o tieto prínosy:

- zlepšenie ekonomických podmienok, sociálnych i kultúrnych podmienok v obci, ako aj podmienok samotných občanov,
- tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce Čachtice,
- podpora vzdelávania a získavania skúseností u dlhodobo nezamestnaných občanov,
- rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt,
- rozvoj a podpora komunitnej činnosti v obci.

Vzhľadom na celkový počet obyvateľov a tiež možnosti nájsť si prácu v okolí, situácia v tejto znevýhodnenej skupine nie je v súčasnosti neriešiteľná.

Osoby s nízkym, resp. žiadnym vzdelaním predstavujú rovnako sociálne ohrozenú skupinu, keďže tieto osoby sú častokrát vyčleňované z trhu práce a v dôsledku toho postupne aj z rôznych oblastí spoločnosti. Ak aj tieto osoby majú zamestnanie, o ktoré prídu, stávajú sa nezamestnanými a mnohokrát nezamestnateľnými a zaradia sa do skupiny dlhodobo nezamestnaných. Je preto potrebné venovať dostatočnú pozornosť podpore týchto skupín, vytváraniu pracovných možností a príležitostí a poskytovaniu sociálneho poradenstva.

Deti a mládež

Jedná sa o cieľovú skupinu, kde príjemcami sociálnych služieb sú predovšetkým:

- jednotlivé ohrozené deti, mládež a mladí dospelí, ktorí sa nachádzajú v nepriaznivej

alebo krízovej sociálnej situácii, pre ktorú je potrebné nastaviť súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu a je potrebné poskytnúť pomoc v závislosti od závažnosti poruchy a situácie.

- deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov – nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb a pod.), deti zo sociálne slabších rodín, deti ohrozené syndrómom CAN (týrané, zneužívané a zanedbávané deti), deti a mládež s poruchami správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu, deti s problémom záškoláctva, „mladí dospelí“ po ukončení ústavnej starostlivosti.

Zistenie presnej početnosti cieľovej skupiny nie je možné, nakoľko sa štatisticky nesleduje. Z demografickej analýzy je možné stanoviť iba percentuálny podiel detí mládeže, ktorý sa podľa údajov z SODB 2011 nachádza na úrovni približne 17,3% (v súčte detí a žiakov/študentov do 15 rokov). V komplexe skupiny detí a mládeže je potrebné zdôrazniť možnosti voľnočasových aktivít a vybudovanú sociálnu infraštruktúru v obci práve pre túto skupinu. Materská škola a základná pravidelne organizujú mnoho aktivít v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti. Jedná sa najmä o tieto aktivity - v rámci krúžkov (rôzne športové krúžky, dramatický, matematický, čitateľský, výtvarný, tvorivé dielne, šikovné ruky a pod.), príp. v rámci ďalších podujatí, ktoré škola organizuje priamo alebo v spolupráci s inými organizáciami, obcou - pálenie Moreny, rôzne olympiády, športové súťaže, rôzne vystúpenia, besiedky, prednášky, výstavy, exkurzie, majáles, čachtické atletické hry a pod.

V rámci aktivít materských škôl sú tiež organizované aktivity pre deti ako sú Mikuláš, Deň detí, turistické vychádzky do prírody, maškarný ples, besiedky, tvorivé dielne, rôzne športové aktivity, Pre starších sú v obci k dispozícii detské ihriská, multifunkčné ihrisko, fitness, telocvičňa a športový areál, ktoré umožňujú aktívne trávenie voľného času. K dispozícii je tiež obecná knižnica, ktorá je otvorená počas pracovných dní.

Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Keďže sa jedná o najrôznorodejšiu skupinu znevýhodnených osôb, jej potreby, prístupy k nej, ako aj formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto skupine vyžadujú

individuálne riešenia. Do skupiny občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami obec zaraďuje týchto občanov:

- občania bez domova,
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- občania spoločensky neprispôsobiví,
- závislí občania,

Vzhľadom k rôznorodosti týchto skupín a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupiny a zvlášť niektorých jej kategórií len odhadnúť.

Obec finančnými prostriedkami z rozpočtu obce individuálne rieši takto problémových občanov, ktorí sa ocitnú v krízovej situácii, čím sa snaží primárne o ich začlenenie späť do spoločnosti.

Treba v budúcnosti zvážiť aj možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom.

Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčinnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

V rámci tejto skupiny osôb je potrebné zaistiť priebežnú terénnu sociálnu prácu, pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu alebo využívaním rôznych foriem zamestnávania tejto cieľovej skupiny.

2.2 Stav poskytovaných služieb v obci

Sociálna infraštruktúra je primárne určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva, pričom jej rozmiestňovanie vychádza zo štruktúry osídlenia a veľkosti obce. V rámci rozdelenia kompetencií zo strany štátu zodpovedá za sociálnu službu a terénnu sociálnu prácu obec.

Opatrovateľská služba v obci Čachtice v súčasnosti nie je poskytovaná Terénnu opatrovateľská služba je zabezpečovaná prostredníctvom neziskovej organizácie ADORES,

ktorá čerpá príspevky na poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby v rámci národného projektu opatrovateľskej služby. Obec Čachtice má v platnosti *VZN č. 3/2012 o poskytovaní sociálnych služieb a o spôsobe určenia a výške úhrady za sociálne služby na území obce*, ktoré definuje opatrovateľskú službu a jej poskytovanie na území obce. V prípade narastania dopytov, obec bude aktívne riešiť poskytovanie opatrovateľskej služby na území obce.

V obci Čachtice sa nachádza **Zariadenie opatrovateľskej služby**, s kapacitou 16 miest, ktoré prevádzkuje obec a zamestnáva v ňom 9 osôb na trvalý pracovný pomer. Jedná sa o zariadenie bez právnej subjektivity, pričom hospodári s finančnými prostriedkami pridelenými obcou. Zariadenie poskytuje starostlivosť pobytovou formou. Zariadenie poskytuje nasledujúce služby:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
- sociálne poradenstvo,
- ubytovanie,
- upratovanie, pranie, žehlenia a údržba bielizne a šatstva,
- utváranie podmienok na prípravu a výdaj stravy a úschovu cenných vecí.

Keďže budúcim obdobím vyvstáva hrozba prestarnutia populácie je potreba zvyšovania a rozvoja kapacít týchto zariadení s cieľom naplnenia sociálnych potrieb jednotlivých skupín obyvateľstva.

Obec poskytuje aj **prepravnú službu** ako sociálnu službu poskytovanú fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu alebo orientácie. Prepravnú službu môže využívať aj seniori nad 65 rokov alebo občania v nepriaznivej životnej situácii (osamelí rodičia s deťmi, občania v sociálnej alebo v hmotnej núdzi).

Z pohľadu sociálnej infraštruktúry sú tiež v obci dostupné miestne kultúrne stredisko, obecná knižnica, múzeum histórie Čachtíc, zdravotné stredisko a lekáreň, futbalový štadión, viacúčelové ihrisko, telocvičňa a fitness. Z pohľadu komerčnej vybavenosti majú možnosť občania využívať obchodné centrum COOP Jednota, predajňu s priemyselným tovarom, kvetinárstvo, služby kaderníctva, reštauračných zariadení, pošty a farského úradu.

Za službami, ktoré v obci absentujú sú obyvatelia obce Čachtice nútení dochádzať do okolitých obcí a miest, ktoré sú z obce dobre dostupné.

Obec Čachtice v súčasnom období poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- ✓ príspevok pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia (ÚPSVaR),
- ✓ príspevok pre žiakov na školské potreby (ÚPSVaR,
- ✓ podpora spolkov a organizácií na území obce,
- ✓ pomoc v krízových situáciách,
- ✓ jednorazové dávky z rozpočtu obce,
- ✓ terénna opatrovateľská služba,
- ✓ prevádzka Zariadenia opatrovateľskej služby.

2.3 Požiadavky prijímateľov sociálnych služieb

Obec Čachtice v budúcich obdobiach neuvažuje s nárastom obyvateľstva v skupine predproduktívneho a produktívneho veku, skôr naopak, zvažuje pokles podielu týchto skupín na celkovom počte obyvateľstva a postupné zvyšovanie priemerného veku a starnutie populácie, čo je v súčasnosti celoslovenským trendom a čo sa ukazuje aj v posledných rokoch v rámci vývoja jednotlivých skupín obyvateľstva. V dôsledku toho sa požiadavky na sociálne služby budú zvyšovať a je potrebné zahrnúť tieto skutočnosti aj do finančného plánovania obce. Priamo na území obce sa nachádza Zariadenie opatrovateľskej služby, a v prípade potreby, obyvatelia obce tieto služby môžu využívať aj v blízkom okolí. Zariadenie opatrovateľskej služby je určené na celoročný pobyt pre seniorov a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Keďže požiadavky na poskytovanie sociálnych služieb budú rásť, s ohľadom na budúce potreby obyvateľov obce by bolo vhodné orientovať sa na:

- rozširovanie foriem poskytovaných sociálnych služieb na území obce podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľstva,
- vytvorenie bezbariérových prístupov v obci,
- vytvorenie podmienok pre vzdelávanie a získavanie zručností,
- rozširovanie možností aktívneho trávenia voľného času v obci pre všetky vekové skupiny obyvateľstva,
- rozširovanie relaxačných a oddychových zón v obci.

Práve orientácia na tieto kľúčové disparity pomôže posilniť sociálnu a ekonomickú stabilitu obce Čachtice a zvýšiť celkovú kvalitatívnu úroveň poskytovaných služieb pre znevýhodnené skupiny na území obce, ako aj ostatných občanov.

Pri spracovaní rozvojového dokumentu boli v prípravnej fáze zapojení aj obyvatelia obce, ktorí mali možnosť prostredníctvom realizovaného dotazníkového prieskumu vyjadriť svoje názory a požiadavky/odporúčania pre rozvoj v sociálnej oblasti. Obec pri stanovovaní konkrétnych priorít a opatrení pre túto oblasť brala názory obyvateľov do úvahy a zohľadnila ich odporúčania. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 24 občanov. Výsledky prieskumu sú bližšie popísané v časti Príloha.

2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti

SWOT analýza (Strong points, Weak points, Oportunities, Threats) kompletizuje a zoraďuje vnútorné silné a slabé stránky, vonkajšie príležitosti a ohrozenia podľa dôležitosti. SWOT analýza je východiskom pre formulovanie stratégie, ktorá vznikne ako súlad medzi vnútornými vlastnosťami a vonkajším prostredím. Ide najmä o vzájomné porovnávanie vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

SILNÉ STRÁNKY

- + existencia materských škôl, základnej školy a umeleckej školy,
- + terénna opatrovateľská služba,
- + poskytovanie dotácií z rozpočtu obce,
- + zariadenie pre seniorov v obci,
- + prítomnosť maloobchodných prevádzok priamo v obci,
- + vidiecke prostredie obce a jej okolia,
- + potenciál ďalšieho rozvoja cestovného ruchu,
- + prítomnosť zdravotného strediska a lekárne,
- + dostatok pracovných príležitostí v okolí obce,
- + aktivita spolkov a záujmových združení v obci,

- + vybudovaná technická infraštruktúra v obci,
- + individuálny prístup samosprávy k riešeniu problémov znevýhodnených osôb,
- + aktívny prístup samosprávy k riešeniu problémov v sociálnej oblasti.

SLABÉ STRÁNKY

- starnutie obyvateľstva a stagnovanie demografického vývoja v obci,
- nezáujem občanov o veci verejné,
- nedostatočná prevencia voči kriminalite a možným protispoločenským konaniam,
- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby,
- nedostatok vlastných finančných prostriedkov pre rozvoj sociálnej oblasti.

PRÍLEŽITOSTI

- + využívanie podpory štrukturálnych fondov EÚ,
- + rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky v regióne,
- + zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov,
- + strednodobé a dlhodobé plánovanie obce,
- + cielenie opatrení podľa miestnych potrieb,
- + zapojenie obyvateľov do plánovania sociálnej oblasti,
- + podpora mladých rodín a znevýhodnených skupín.

OHROZENIA

- nárast sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby,
- nedostatočná osвета v sociálnej oblasti,
- legislatívne zmeny,
- výskyt civilizacyjnych chorôb a epidémií,
- zhoršenie, príp. rozpad spoločenských, komunitných, rodinných vzťahov.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

3.1 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb sa orientujú na tieto základné oblasti:

- a) podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb,
- b) rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s denným a týždenným pobytom,
- c) zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb,
- d) vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.
- e) vytváranie podmienok pre včasné identifikovanie nepriaznivej sociálnej situácie integrovaním sociálnych služieb na jedno miesto spolu s poskytovaním služieb všeobecnej a špecializovanej ambulantnej starostlivosti.

Komunitný plán sociálnych služieb je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý analyzuje súčasný stav a navrhuje nasledovné odporúčania a priority, ktorých realizácia prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu zabezpečeniu sociálnych služieb v obci. Obec Čachtice si v kontexte tohto zámeru definovala strategický cieľ v oblasti sociálnych služieb:

**Hlavným cieľom obce Čachtice
je posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce
a zabezpečenie poskytovania kvalitných sociálnych verejných služieb
na území obce.**

Uvedený cieľ je možné dosiahnuť len spoluprácou viacerých sektorov, subjektov a partnerov. Dôležitou otázkou však je dostupnosť finančných prostriedkov. V súčasnosti je možné financovať sociálne služby prostredníctvom príspevkov z vyššieho územného celku,

prostredníctvom nenávratných finančných príspevkov z zo štrukturálnych fondov EÚ, z príspevkov z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z rozpočtu obce, zo sponzorských darov.

Obec Čachtice si pre nasledujúce roky určila v rámci sociálnej oblasti tieto opatrenia:

Špecifické ciele a priority rozvoja sociálnych služieb na území obce Čachtice	
Cieľ 1: Zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb na základe potrieb jednotlivých sociálnych skupín obyvateľstva.	
Cieľ 2: Vytvoriť ponuku komunitne poskytovaných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb seniorov, mladé rodiny a občanov so spoločenskými problémami.	
Cieľ 3: Zabezpečiť komplexnú informovanosť a spoluprácu v sociálnej oblasti pre všetky znevýhodnené osoby na území obce, ako aj ostatných občanov.	
Cieľ 4: Skvalitniť prostredie v obci Čachtice.	
Opatrenia rozvoja sociálnych služieb na území obce Čachtice	
1.1	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie sociálneho poradenstva <ul style="list-style-type: none"> ➤ zamestnancami Obecného úradu ➤ dobrovoľníkmi a členmi spolkov a záujmových združení ➤ v spolupráci s ÚPSVaR
Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 3	
2.1	Realizovať propagačné a informačné aktivity týkajúce sa možností a podmienok sociálneho poradenstva v obci (webová stránka obce, obecná tabuľa, informačné prednášky, dobrovoľníci)
Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 3	
3.1	Zvýšiť kapacitu Zariadenia opatrovateľskej služby
Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2	
4.1	Zabezpečovať sociálne služby pre obyvateľov so zreteľom na zotrvanie v domácom prostredí
Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2	
5.1	Budovať dostupné bývanie pre dôchodcov
Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2	
6.1	Vytvoriť podmienky pre zabezpečenie stravovania seniorov

Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2,4	
7.1	Podporovať občianske združenia v obci a spolkovú činnosť občanov
Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2,3, 4	
8.1	Zlepšiť technický stav a materiálové vybavenie obecných budov
Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 4	
9.1	Vytvárať podmienky pre znižovanie kriminality v obci
Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 4	
10.1	Vytvárať podmienky pre bezbariérovosť obce
Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 4	
11.1	Vytvoriť podmienky a možnosti pre včasné identifikovanie nepriaznivej sociálnej situácie poskytovaním sociálnych služieb ambulantnou formou alebo telefonickou formou ich integráciou so službami zdravotnej starostlivosti v priestoroch novovytvoreného CIZS v obci.
Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2	

3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Čachtice úzko participuje a kooperuje s Programom rozvoja obce. Čiastkovým cieľom kooperácie týchto dokumentov je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva.

Keďže finančné možnosti obce sú ohraničené, požiadavku na rozvoj sociálnej oblasti je nutné zahrnúť do plánovaného rozpočtu na ďalšie roky a programové obdobia. Obec vzhľadom na svoju možnosť a finančné zdroje nie je schopná svojpomocne realizovať plánovaný komplexný rozvoj sociálnej oblasti. Na jednotlivé priority rozvoja sa obec bude snažiť získať nenávratné finančné príspevky, ktoré by pomohli rýchlejšie realizovať stanovené priority. Časový horizont realizácie opatrení komunitného plánu sociálnych služieb navrhne a prerokuje Obecné zastupiteľstvo.

3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Rozvoj sociálnej oblasti je možné dosiahnuť len prostredníctvom aktívnej účasti obyvateľov obce na komunitnom plánovaní. Obyvatelia obce by mali svoje potreby a požiadavky v oblasti poskytovania sociálnych služieb vyjadriť, aby bola obec schopná reflektovať na skutočné potreby občanov. Predstavitelia samosprávy a poverené osoby sa budú v nasledujúcich rokoch snažiť o priebežné monitorovanie týchto potrieb, následné posudzovanie a vytváranie finančných rezerv, ktoré umožnia realizovanie potrieb občanov v sociálnej oblasti.

Komunitný plán obce predstavuje pre sociálnu oblasť usmernenie a stratégiu, ktorou sa obec chce pre nasledujúce obdobie riadiť, pričom záväznosť tohto dokumentu je potrebné chápať v kontexte všetkých subjektov pôsobiacich na území obce - podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor a pod. Dokument je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Občania, príp. subjekty pôsobiace na území obce sa do komunitného plánovania môžu zapojiť prostredníctvom nasledujúcich krokov:

- písomnými návrhmi, ktoré budú odovzdané na Obecnom úrade Čachtice,
- ústnymi návrhmi občanov na rokovaníach OZ alebo na obecnom úrade, kde sa

vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,

- účasťou obyvateľov na verejných zhromaždeniach obce Čachtice.

Komunitný plán je možné meniť, príp. dopĺňať, ak sa zmenia priority obce, alebo obec získa mimoriadne finančné prostriedky na konkrétne potreby v obci, príp. sa vyskytnú nové návrhy a podnety na poskytovanie sociálnych služieb v obci Čachtice. Predkladať návrhy na modifikáciu dokumentu bude v právomoci starostu obce a poslancov OZ. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrhy na modifikáciu strategického dokumentu. Na zasadnutiach OZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predložia poslanci informácie o návrhoch modifikácii a OZ bude rokovať o ich relevantnosti. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva.

Obecné zastupiteľstvo obce Čachtice je povinné minimálne raz ročne prerokovať Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností aplikovať požiadavky a návrhy do Komunitného plánu obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie. Počas roka sa môže každý poslanec OZ oboznámiť s priebehom plnenia komunitného plánu v priestoroch Obecného úradu Čachtice.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce Čachtice - starosta obce a Obecné zastupiteľstvo.

ZÁVER

Obec Čachtice sa pri komunitnom plánovaní zamerala najmä na základné skupiny, pre ktoré je nevyhnutné plánovať sociálne služby. Jedná sa o skupiny detí a mládeže, starších obyvateľov – seniorov, nezamestnaných občanov a osoby s nízkym, resp. žiadnym vzdelaním, osoby ohrozené týraním a zneužívaním, neprispôsobivých občanov, ľudí bez domova, ľudí závislých od návykových látok, jednotlivcov po výkone trestu.

Obec dôkladne zvažovala členenie sociálnych skupín, aby bola schopná efektívne zacieliť a kombinovať konkrétne opatrenia pre danú sociálnu skupinu. Obec Čachtice sa týmto spôsobom snaží o zotrvanie obyvateľov obce v ich prirodzenom sociálnom prostredí.

Obec Čachtice sa usiluje zabezpečiť všetkými dostupnými prostriedkami, aby seniori, ľudia s ťažkým zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom nezostávali opustení, izolovaní, bez finančných prostriedkov, plní beznádeje a potrebnej starostlivosti. Dôležité je vytvoriť prístup k sociálnym službám s rešpektovaním každého jednotlivca a jeho individuálnych potrieb, k čomu sa obec zaviazala v rámci spracovaného dokumentu komunitného plánu sociálnych služieb. Tento prístup, či už zo strany rodiny, štátu alebo spoločnosti, môže napomáhať k tomu, aby starší mohli prežiť dôstojnú starobu a ostatné znevýhodnené skupiny život bez diskriminácie a vylúčenia zo spoločnosti.

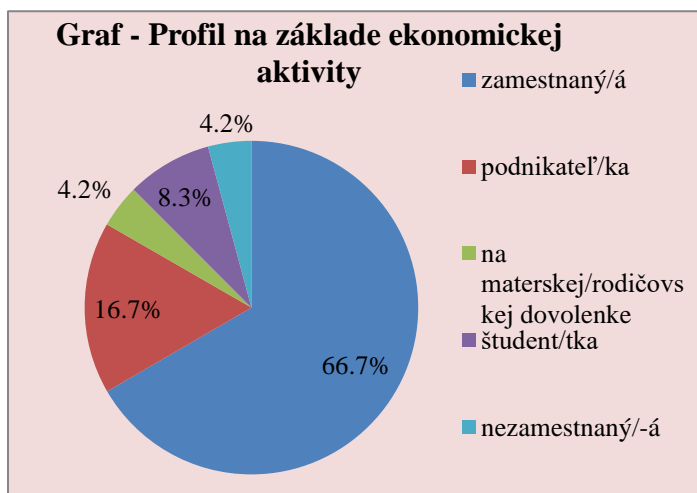
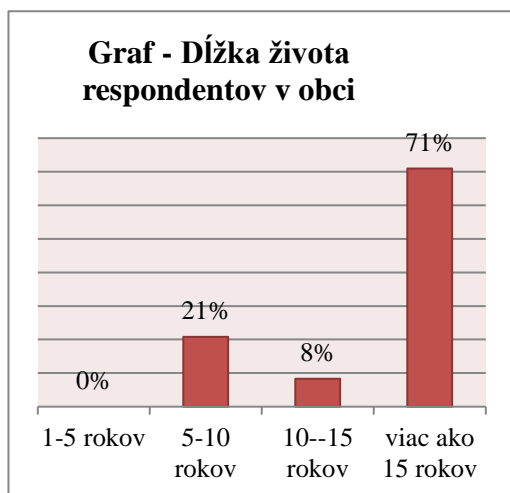
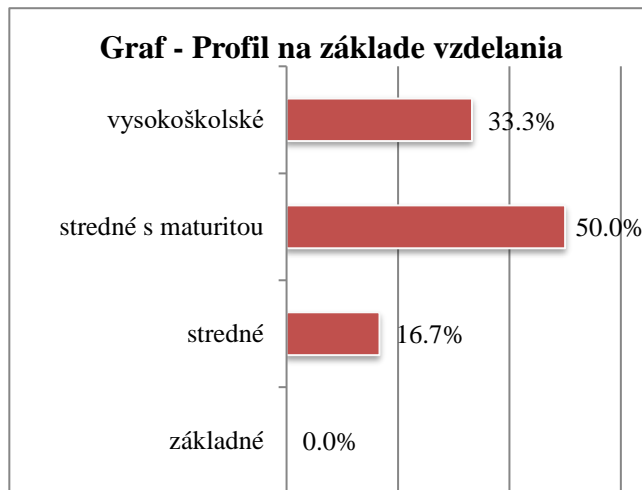
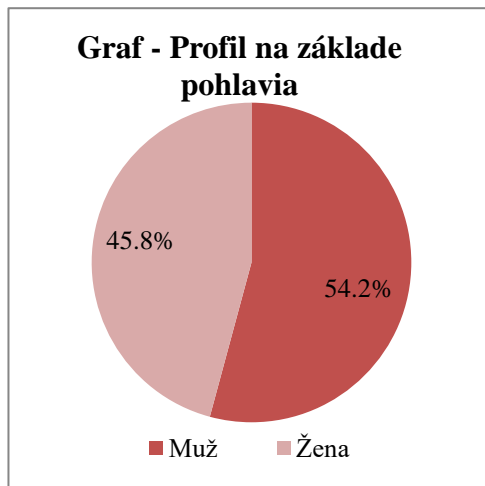
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb – MPSVR SR (2009)
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- Zákon c.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
- Zákon c. 601/2003 Z.z. o životnom minime
- Zákon c.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Čachtice
- Územný plán obce
- Všeobecne záväzné nariadenia obce Čachtice

Aktualizácia KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE ČACHTICE NA ROKY 2018 – 2023

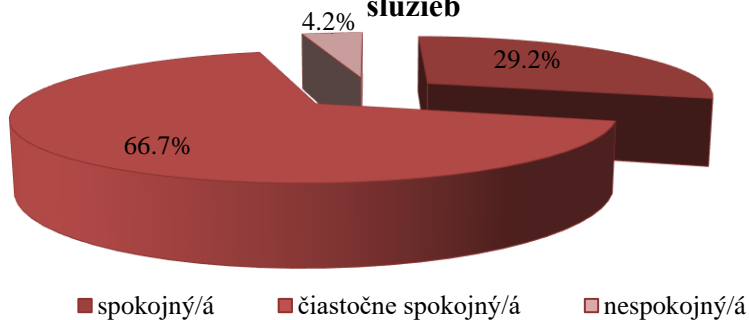
Obecné zastupiteľstvo aktualizovalo KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE ČACHTICE NA ROKY 2018 – 2023 na svojom zasadnutí dňa 16.12.2019 uznesením č. 149/2019.

A: Charakteristika respondenta

B: Postoje respondentov k oblasti sociálnych služieb

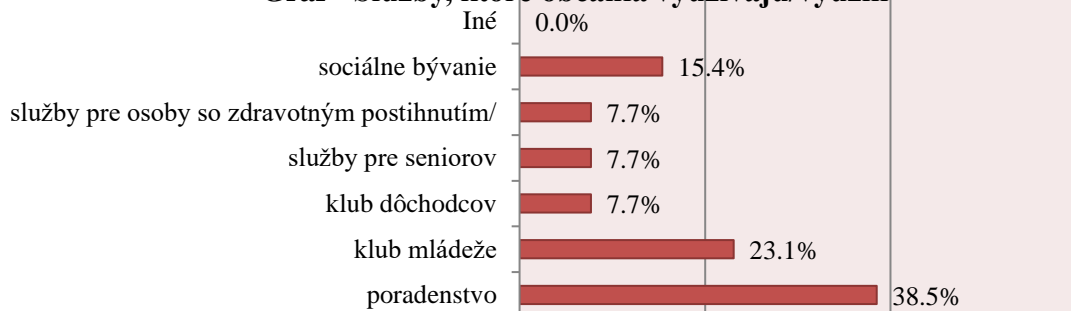
Graf - Spokojnosť so životom v obci a poskytovaním služieb

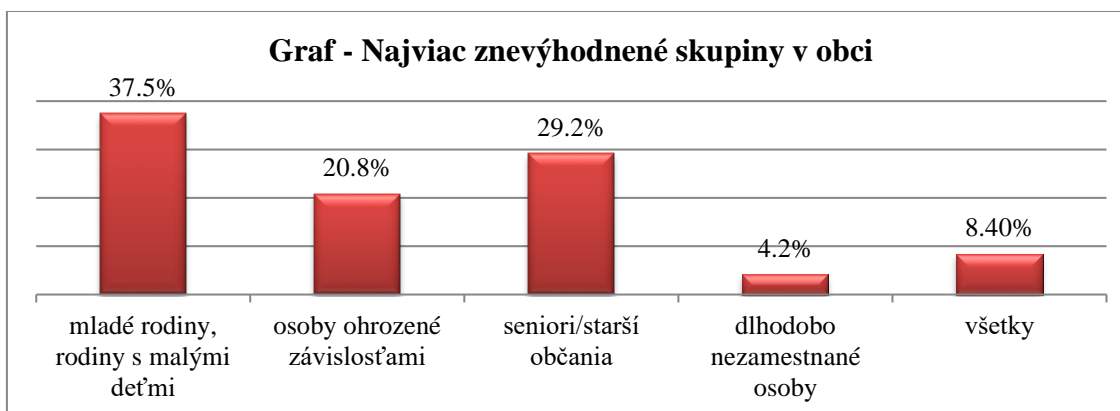

Graf - Na koho by sa občania obrátili v prípade potreby informácií o sociálnych službách

Graf - Služby, ktoré občania využívajú/využili

C: Odporúčania občanov v sociálnej oblasti pre budúce obdobia

Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby
Poskytovanie služieb pre mladé rodiny, deti a mládež
Vytvorenie denného stacionáru pre seniorov a zariadenia opatrovateľskej služby
Výstavba bytov a zlepšenie dostupnosti nájomného bývania
Vytvorenie komunitného centra pre deti a matky s deťmi
Vytvorenie pracovných miest pre ZŤP občanov